

ANGAJAREA PERSOANELOR CU PROBLEME DE SANATATE MINTALA

Munca și sănătatea/boală mintală

Dacă o bună sănătate mintală mărește capacitatea de muncă și productivitatea, condițiile de lucru nefavorabile pot rezulta într-o sănătate mintală defectuoasă, pot produce absență de la locul de muncă din cauza bolii și pot cauza costuri adiționale crescute pentru angajator. În Europa, un procent de până la 28% din angajați sunt expuși la stres din cauza muncii. Ceea ce putem face pentru sănătatea noastră mintală este să găsim beneficiile pe care ni le dorim de la slujba noastră și să vedem dacă această slujbă ne poate ajuta să le obținem.

Boala mintală este un obstacol major în accesul la piața muncii. Nu este afectată doar starea sănătății persoanelor cu probleme de sănătate mintală, ci și viața lor de zi cu zi. Fără a avea experiența unui episod psihotic nu putem înțelege cum cineva poate să întâmpine dificultăți în managementul activităților cotidiene. Aceste lucruri mici și simple includ trezitul la timp, îmbrăcatul, drumul către serviciu, împlinirea sarcinilor de lucru, etc.

Pe de altă parte, atâta vreme cât oamenii care au experimentat o criză mintală nu înfruntă realitatea, au impresia că totul este exact cum obișnuia să fie. Aceste persoane au așteptări nerealiste cu privire la personalitatea și la abilitățile lor, ce pot fi reduse sau limitate din cauza bolii. Uneori, funcțiile lor cognitive pot fi afectate. Oboseala pricinuită de medicație joacă, de asemenea, un rol

important, din cauza efectelor secundare pe care medicamentul le produce (oboseală, dificultăți de concentrare, lipsa atenției). Însă acest lucru nu înseamnă, totuși, că o persoană cu probleme de sănătate mintală este incapabilă de muncă!

Pentru o reintegrare de succes într-o "societate normală" este important să se lucreze cu experți care să își ajute clienții să utilizeze acele servicii care l-ar putea ajuta să-și găsească o slujbă potrivită pentru cunoștințele și capacitățile lor. Pentru ca acest proces al reintegrării să fie satisfăcător, o persoană trebuie să creeze o rețea suficient de puternică de astfel de servicii.

Ce bariere presupune angajarea persoanelor cu boli mintale?

Chiar dacă barierele pot fi diferite în funcție de țară, șomajul este o problemă socială generală. În unele regiuni, găsirea unei slujbe este un lucru foarte dificil. Totuși, nu ar trebui să încetăm să căutăm condiții de angajare CORESPUNZĂTOARE pentru persoanele cu boli mintale.

Una dintre cerințele cruciale pentru a crește șansele de găsire a unei slujbe permanente (nu doar) pentru persoanele cu boli mintale este o mai bună promovare a slujbelor cu jumătate de normă. Angajatorii nu au, totuși, nici un stimul în a oferi astfel de slujbe, deoarece POT INTERVENI IMPLICAȚII FINANCIARE.

Mai mult decât atât, angajatorii au avut până acum doar câțiva stimuli pentru a angaja persoane cu probleme de sănătate mintală. Nici guvernul nu a garantat condiții corespunzătoare pentru angajarea celor cu handicap, dar nici angajatorii nu dețin

informații cu privire la subiectele legate de sănătate mintală. Ei nu dispun de cunoștințele necesare despre ce presupune lucrul cu o persoană care a trecut printr-o criză psihică și aplică acestor persoane PRACTICI DISCRIMINATORII.

Programele de reabilitare prin muncă ajută persoanele cu boli psihice să-și găsească o slujbă permanentă. La modul ideal, ele ar trebui să le permită clienților să aleagă tipul de program care să li se potrivească nevoilor personale. Clientul ar trebui să se simtă confortabil în privința obiectivelor, a solicitării și a activităților pe care le presupune acest serviciu. Și mai important este să existe o varietate de astfel de programe, fiecare cu obiective clar definite și cu grupuri țintă. Fiecare grup de clienți - fie că este vorba de o suferință pe termen lung sau de o psihoză incipientă - are nevoie de o abordare diferită.

MEDII DE LUCRU CU EFECT TERAPEUTIC

Nu este posibil și nici rezonabil ca o persoană să înceapă să lucreze cu normă completă imediat după ce a suferit o criză psihică. Reabilitarea treptată (și reintegrarea) poate face parte din tratament. (psihoterapie).

- Terapia prin muncă

Terapia prin muncă face parte din tratament. Scopul său este de a-i face pe pacienți activi în timpul terapiei și de a le furniza o preocupare pe durata spitalizării. Cele mai folosite terapii sunt meșteșugurile, îngrijirea animalelor și grădinaritul. Munca este mai degrabă stimulată într-un astfel de mediu; "produsele" finale nu sunt de fapt folosite. Mai mult, coordonarea dintre terapia prin muncă și tratamentul general aplicat în mod individual pacienților este uneori dificilă. Clienții nu sunt plătiți pentru munca depusă în urma aplicării terapiei prin muncă.

- Ateliere protejate

Atelierele protejate oferă o mare varietate de programe de lucru cu nivele diferite de suport, o intensitate variabilă a instruirii, pornind de la suportul de bază până la pregătirea pentru munca obișnuită. În mod obișnuit, clienții obțin slujbe cu jumătate de normă în cadrul acestor ateliere, câștigând salarii simbolice. Acest tip de reabilitare prin muncă este în special potrivit pentru clienții cu boli mai serioase a căror

sănătate nu le permite o implicare mai intensă în reabilitarea prin muncă.

- "Cluburi" și afaceri ale beneficiarilor

Un club este "condus" de beneficiari, punând la dispoziția lor un număr de activități, ca de exemplu curățenie, gătit și sarcini organizaționale, activități în care ei se implică, fără a fi, în mod obișnuit, plătiți. Instruirea prin muncă într-un asemenea club este urmată de angajarea temporară. Avantajul afacerilor conduse de beneficiari este că oferă posibilitatea creării unui mediu de lucru potrivit pentru alții, pe baza propriei lor experiențe. ACESTE cluburi pot fi ONG-uri finanțate prin granturi, precum și firme.

Angajarea în viața reală

Boala mintală cauzează incapacitate de muncă pe termen lung. În plus, clienții își pierd adesea capacitățile de muncă. De aceea, cele mai multe programe de reabilitare includ «suport» - adesea acordat pe loc.

- **Contracte temporare**

Permit pregătirea pentru angajarea regulată. Acest tip de muncă nu cere calificări speciale. Durata tipică de reabilitare la un loc de muncă este de șase luni. Această perioadă este suficient de lungă pentru adaptare. În cazul în care clienții fac față acestui program de instruire, pot continua cu o slujbă mai atractivă sau pot căuta angajare permanentă. Ei vor fi plătiți pentru a fi stimulați.

- **Locuri de muncă protejate**

Clienții obțin slujbe obișnuite alese în funcție de capacitățile, abilitățile și cerințele personale. Numărul orelor de lucru este ajustat în funcție de abilitățile clientului, dar el nu va fi mai mare decât al unui angajat cu jumătate de normă. La modul ideal, această slujbă de reabilitare va deveni permanentă. Nivelul de suport oferit de un profesionist scade cu timpul, încetând după aproximativ doi ani.

- **Firme sociale**

O firmă socială oferă slujbe remunerate cu salarii la nivelul celor oferite de piața locală în cadrul firmelor competitive orientate spre comunități restrânse. Clienții obțin slujbe obișnuite, majoritatea cu jumătate de normă. Conducerea unei firme sociale, precum un restaurant, un magazin sau o organizație orientată spre oferirea de

servicii este un proces care implică multe eforturi și un cost de pornire relativ ridicat. Cooperativele sociale funcționează pe baza aceluiași principii.

Facilitatori în deprinderea abilităților sociale

Abilitățile sociale sunt obținute prin învățare continuă. Ele sunt importante în viața unei persoane, influențând comunicarea cu ceilalți, stabilirea legăturilor etc. Aceste abilități includ capacitatea de a asculta, înțelegerea relațiilor interpersonale, exprimarea propriilor necesități, preluarea diferitelor roluri sociale etc. În afară de acestea, alte abilități generale precum capacitatea de a se îngriji, de a colabora cu autoritățile pot fi considerate drept abilități sociale. Reînnoirea acestor abilități este o cerință esențială pentru integrarea cu succes a persoanelor cu probleme de sănătate mintală.

- **Manager de caz**

Un manager de caz este un fel de ghid, un partener care ajută clientul să facă față mai multor probleme concomitente. Managerul de caz și clientul stabilesc împreună, pas cu pas, cel mai bun proces de reabilitare. Managerii de caz oferă, de asemenea, asistență în administrarea facilităților locale și rețele informale de suport, precum și consultații individuale, suport și terapie clienților. Scopul managementului de caz este să faciliteze un trai autonom clienților în mediul lor natural.

- **Terapia ocupațională**

Terapia ocupațională (TO) este un serviciu care ajută persoanele cu restricții de sănătate temporare sau permanente (fizice și/sau mintale). Activități speciale alese sau modificate, împreună cu un mediu modificat, promovează recuperarea capacităților anterioare ale unui client sau

folosirea la maximum a celor existente. TO este o terapie care stimulează funcțiile motorii și intelectuale și abilitățile sociale astfel încât clienții ajung să depindă doar de ei înșiși în viața socială și în muncă. Instruirea percepției în funcție de țintă este una dintre ariile cheie ale TO. Terapeuții oferă, de asemenea, consultanță, atât clienților cât și rudelor. Acești terapeuți contribuie la crearea unor instrumente și ajutoare de integrare potrivite pentru clienții lor, precum planurile de reabilitare individuale.

Intrarea pe piața deschisă a muncii

- Agenții de ocupare a locurilor de muncă protejate

Agențiile oferă o gamă largă de activități de suport pentru a-i ajuta pe clienți să obțină slujbe. Aceasta înseamnă, de exemplu, birouri de consiliere în carieră, cursuri de reorientare profesională, stagii de practică, asistență în căutarea unei slujbe, înlesnirea accesului la posturile vacante. Aceste agenții pot colabora cu agențiile guvernamentale de ocupare a forței de muncă și oferă servicii persoanelor cu profiluri dezavantajoase în căutare de slujbe, și nu doar celor cu probleme de sănătate mintală.

- Cluburi de consiliere

Cluburile de consiliere presupun facilități de instruire care le oferă clienților - în căutare de slujbe sau cu alte profiluri - șansa de a-și consolida cunoștințele și abilitățile folosite în căutarea unui loc de muncă. Aceste cluburi oferă clienților o instruire teoretică asupra unor aspecte practice precum scrierea unui CV, plasarea anunțului, pregătirea pentru interviu etc. Aceasta presupune muncă în grup în care clientul va analiza diferite subiecte legate de căutarea și păstrarea unui loc de muncă permanent.

- Consultanță în legislația din domeniul social

Clienților interesați de integrare li se asigură asistență sub formă de consiliere/consultanță legală/drepturi sociale, cu accent pe beneficiile guvernamentale, opțiunile și obiectivele programelor de reabilitare și alte servicii.

Birourile de orientare oferă gratuit sfaturi practice, de exemplu, pe durata unei colaborări cu autoritățile, a unei evaluări medicale etc. Lucrătorii sociali acordă, de asemenea, asistență personală. Consultanța legală gratuită oferă suport în principal în aria cazării (datorii, contracte etc.), a procedurilor de divorț, a angajării, a altor contracte etc. Este important de reținut că avocații acordă de obicei numai consultanță sau asistență ce presupune întocmirea documentelor, dar nu și reprezentare legală.

